

Inhoud

Voorwoord

stadswandeling	1	Groningen uit haar harnas, eind 19de eeuw
lezing	2	Inleiding bij de opera Bonifatius
stadswandeling	3	Oosterparkwijk, heden, verleden en toekomst
stadswandeling	4	Villabuurt in Groningen-Zuid
lezing	5	De dans als muze. Van Matisse tot Schlemmer
lezingen	6	Maria en Jezus in de beeldende kunst
lezing	7	Edvard Munch
lezingen	8	Bloemen van verlangen. De bloem in de kunst
dagcursus	9	Van Dannebrog tot CoBrA. Kunst en cultuur in en rond Kopenhagen
lezing	10	Rafaël in Rome
lezing	11	Carel Fabritius
excursie	12	Lille en De Borinage
lezing	13	Rijkdom van weleer. Borgen in Groningen
excursie	14	Kunsthalle Emden Edvard Munch
lezing	15	Nicolaas en Alexandra. Het laatste tsarenpaar
lezingen	16	Zoeken naar nieuwe uitdrukkingsvormen. Art Nouveau in Europa
themamiddag	17	Vikingen, helden en designers. Scandinavische middag
lezing	18	De magie van het alledaagse leven
donateursexcursie	19	Museum Belvédère Oranjewoud

Organisatie

Inschrijfformulier

Op het omslag:

Carel Fabritius,

Het puttertje, 1654

© *Mauritshuis,*

Den Haag

Voorwoord

Groningen uit haar harnas, eind 19de eeuw

zondag 19 september

14.00 – 16.00 uur

€ 7,50

begeleider drs. Christa Engwerda

vertrekpunt Natuurmuseum,
Praediniussingel 1

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De welgestelde stand van de stad Groningen had in de tweede helft van de 19de eeuw, behoefte aan ruimte, licht en lucht. De stad was nog steeds benauwd geklemd in haar 17de -eeuwse vestingmuren. De almaar groeiende bevolking moest het na

Groningen, Praediniussingel met
Diaconessenhuis

150 jaar nog altijd met hetzelfde leef- en woonoppervlakte doen. Het gevolg daarvan was dat menig huis door meerdere gezinnen tegelijk werd bewoond. De stad was overvol en het staatsbesluit tot ontmanteling van de vestingen werd dan ook met vreugde begroet. Eindelijk was er de kans om aan de zuidkant van de stad singels en een villapark(je) te realiseren waar de gegoede stand haar huizen onder architectuur kon laten bouwen. Daar verrezen dan ook opmerkelijke panden. In latere tijden werden er ook utiliteitsgebouwen, zoals een ziekenhuis, meerdere klinieken, het kadaster- en hypotheekkantoor, meerdere kerken, een museum en een spoorwegstation gerealiseerd. Dit alles gebeurde onder leiding van beroemde architecten zoals P.J.H. Cuypers, C.H. Peters en H.P. Berlage. Ieder werkte in zijn eigen (neo-)stijl en tijdens de stadswandeling, waarin we de 19de-eeuwse grandeur gaan bekijken, zult u deze stijlen allemaal tegenkomen.

Christa Engwerda is historicus. Zij doceert aan diverse culturele instellingen.

Inleiding bij de opera *Bonifatius*

dinsdag 21 september

19.15-20.00 uur

gratis in combinatie met toegangskaart voor de opera

spreker drs. Egbert van der Werff
plaats Stadsschouwburg,
Holland Casino foyer,

Turfsingel 86

opgave uitsluitend
bij de kassa

Stadsschouwburg
(tel 050-3680368)

1250 jaar geleden werd Bonifatius bij Dokkum vermoord. Deze historische gebeurtenis vormt de aanleiding voor Stichting Rixt (componist Henk Alkema en tekstdschrijver Peter de Nuyt) om een opera te schrijven over het leven van de missionaris. Kunst in Zicht verzorgt voorafgaand aan de voorstelling een inleiding.

De Heilige Bonifatius doopt de Germanen
Houtsnede 18e eeuw

Bonifatius (ca 672-754) is de belangrijkste Angelsaksische geestelijke en kerkorganisator van de vroege Middeleeuwen. Behalve het verrichten van langdurig zendingswerk in Duitsland en de Lage Landen, heeft hij vele kloosters en bisdommen gesticht in wat nu Duitsland heet. De eigenzinnige en bevlogen man, missionaris, geleerde en organisator, werd in 754 door Friezen bij Dokkum om het leven gebracht. Geboren in Wessex (Engeland) in een adellijk geslacht, wordt Winfried (zijn oorspronkelijke naam) op 14-jarige

leeftijd opgenomen in het klooster van Exeter. Vervolgens wordt hij priester gewijd, en is hij vooral wetenschappelijk bezig als hoofd van de kloosterschool van Nursling. In 716, hij is dan ruim 40 jaar, maakt Bonifatius zijn eerste missiereis naar Friesland, die op een teleurstelling uitloopt.

Zijn capaciteiten worden echter door Rome op waarde geschat: Bonifatius wordt tot missiebisshop zonder vaste standplaats gewijd met de opdracht de kerk in Duitsland te organiseren en doet in 723 van zich spreken door het laten vellen van een zeer belangrijk Germaans-religieus symbool: de donar-eik bij Geismar. Vele aanwezigen bekeren zich, omdat Donar zich niet voor deze daad wreekt.

Tien jaar later wordt Bonifatius aartsbisshop en pauselijk vicaris voor het Frankische Rijk, en later primaat van Duitsland. Zijn voorliefde voor eigenhandig zendingswerk zou hij echter nooit opgeven. Na de dood van Willibrordus, in 744, heeft Bonifatius enige tijd de zorg over diens missiegebied en stelt hij een hulpbisshop in Utrecht aan. In 754 onderneemt Bonifatius als 80-jarige met een vijftigtal metgezellen weer een zendingsreis naar Friesland, met de bekende gevolgen.

Egbert van der Werff is historicus/mediëvist. Hij verzorgt lezingen en cursussen ovmiddeleeuwse onderwerpen en begeleidt culturele reizen in West-Europa.

Oosterparkwijk, heden, verleden en toekomst

zondag 26 september

14.00 - 16.00 uur

€ 7,50

begeleider drs. Jaap Ekhart

vertrekpunt hoek Gerbrand

Bakkerstraat/ Dirk Huizingastraat

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Al geruime tijd bruist het in de Oosterparkwijk van de activiteiten. Er wordt gesloopt, gebouwd, gerenoveerd en gerestaureerd. Her en der verrijst nieuwbouw, bijzondere oude panden krijgen hun oorspronkelijke grandeur terug. Overal in de wijk worden tot de verbeelding sprekende herstructureringsprojecten gerealiseerd.

De Oosterparkwijk is buitengewoon rijk aan Amsterdamse School-architectuur. De Bloemenbuurt, de tot in de puntjes verzorgde scholen van Siep Bouma, de plastisch vormgegeven Oosterkerk ... wie kent ze niet? Ook andere historische bouwstijlen zijn ruimschoots vertegenwoordigd in de wijk: Dudok en de Delftse School bijvoorbeeld.

Waarom werd er in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw zoveel aandacht besteed aan de realisatie van kwaliteitsarchitectuur in de Oosterparkwijk? Hoe is het trouwens gesteld met de kwaliteit van de huidige herstructureringsprojecten? Wat is het doel van de herstructurering?

S.J. Bouma, Geraniumhof in de Bloemenbuurt, 1925-1928

Wie meer wil weten over de stadsringweg die er niet kwam, de zogeheten boerderijtjes, het Treslinghuis én de roodharige politieagent Sjoerds, kan zich opgeven voor de wijkwandeling. Verleden, heden en toekomst komen aan bod. Er wordt teruggeblikt en vooruit gekeken. Doe mee aan een wandeling door een stadswijk die rijk is aan architectuur en die bovendien een zeer bewogen geschiedenis heeft.

Jaap Ekhart is kunsthistoricus, doceert kunst- en architectuurgeschiedenis aan diverse instellingen en schreef artikelen over architectuur in de stad Groningen.

De 'Villabuurt' in Groningen-Zuid

zondag 3 oktober

14.00 – 16.00 uur

€ 7,50

begeleider drs. Jaap Ekhart

vertretpunt hoek Goeman

Borgesiuslaan/ Hondsruglaan

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De jaren dertig van de vorige eeuw staan te boek als 'de crisisjaren'. Desondanks verrees her en der chique architectuur. In het zuiden van de stad Groningen, bijvoorbeeld, werd een aanvang gemaakt met de bouw van de 'Villabuurt'. Als voorbeeld dienden Haren, Harenermolen en het Hilversum van Dudok. Het villapark moest onder andere de uitstroom van kapitaalkrachtige inwoners tegengaan. Milieuoverwegingen speelden echter ook een rol: het parkkwartier mocht niet alleen aantrekkelijk zijn voor de bewoners, maar moest vooral grote waarde krijgen voor de volksgezondheid. De in de jaren dertig gebouwde panden waren overwegend twee huizen onder een kap.

Diverse gerenommeerde Groningse architecten hebben meegewerkt aan de realisatie van de 'Villabuurt', zoals Evert van Linge, Egbert Reitsma, S.J. Bouma en Wittop Koning. Zij voorzagen de stadsuitbreiding van de nodige allure. De eerste villa's verreesen in 1930 aan de Hondsruglaan en aan de Quintuslaan. Ook na

de jaren dertig - tot op de dag van vandaag - is driftig gebouwd aan het parkkwartier. Tijdens de rondgang door de 'Villabuurt' zal aandacht worden besteed aan de verschillende bouwperiodes en -stijlen.

Jaap Ekhart is kunsthistoricus, doceert kunst- en architectuurgeschiedenis aan diverse instellingen en schreef artikelen over architectuur in de stad Groningen

*S.J. Bouma, dubbel woonhuis,
Hondsruglaan 17/19*

De dans als muze

Van Matisse tot Schlemmer

maandag 4 oktober

20.00-22.00 uur

€ 5,50

spreker drs. Carolien ten Bruggencate

plaats Het Kruihuis, Turfsingel 86
opgave uitsluitend bij de kassa
 Stadsschouwburg,
 (tel 050-3680368)

Deze lezing gaat over de moderne dans als inspiratiebron voor kunstenaars in de eerste dertig jaar van de 20ste eeuw. De belangstelling voor de dans lag in het verlengde van het impressionisme. Daarin stond namelijk het eigentijdse leven voor het eerst centraal. Niet de bijbel, de geschiedenis of de mythologie, maar gewoon het leven van alledag: 'Il faut être de son temps'. En een van de aspecten van het alledaagse leven is het uitgaansleven: de nachtclubs, danslokalen, de cafés en theaters.

De dans was voor beeldende kunstenaars niet alleen maar een motief uit het grote stadsleven, maar bij uitstek uitdrukking van een vrijere levensopvatting en een esthetisch voorbeeld.

Henri Matisse, La dance I, 1909

De moderne dans had zich bevrijd uit traditie- en ontwikkeld tot een authentieke, spontane uitdrukkingvorm. Ze vormde voor de avant-garde en haar streven naar een dynamische beeldopvatting een voorbeeld wat betreft het ruimtelijk bewustzijn. Ruimte wilde niet meer zeggen een onveranderlijke grootte, maar een zich voortdurend vernieuwende ervaring, die het meest intens beleefd kon worden in de beweging.

De dans stelde de beeldende kunstenaars ook voor een grote uitdaging. De nieuwe dansen hadden een vloeiende stijl. Zij lieten zich niet meer vastleggen in de standaardposes van het klassieke ballet of in de eenduidige, door voortdurende herhaling geaccentueerde bewegingspatronen van het variété. Twee belangrijke vernieuwers van de dans waren Isidora Duncan en Loie Fuller. Kunstenaars die zich door de dans lieten inspireren, waren onder meer Renoir, Matisse, Sonia Delaunay, Kirchner, Nolde en Schlemmer.

De lezing sluit aan bij de Nederlandse dansweek die in de Stadsschouwburg wordt gehouden.

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus, gespecialiseerd in de 19de- en 20ste-eeuwse kunst.

Maria en Jezus in de beeldende kunst

woensdag 6 en 13 oktober

19.30 - 20.30 uur

€ 15,00 / € 7,50 per keer

spreker drs. Saskia Goddijn

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Maria en Jezus hebben door de eeuwen heen vele mensen geïnspireerd - niet in de laatste plaats kunstenaars en opdrachtgevers. De geschiedenis van de uitbeelding van Maria en Jezus is dan ook een rijke en complexe geschiedenis. In een tweetal lezingen zult u kennis kunnen maken met de vele gezichten van Maria en Jezus in de beeldende kunst. Daarbij zal

aandacht worden besteed aan de religieuze denkbeelden die aan de diverse beeldtradities ten grondslag liggen en de oorspronkelijke betekenis en functie van de specifieke afbeeldingen.

In de eerste lezing besteden we aandacht aan de beeldtaal, betekenis en functie van voorstellingen van Maria als moeder van het kind Jezus, maar ook aan andere soorten voorstellingen van Maria zoals voorstellingen van Maria in haar rol als Tweede Eva en als bemiddelaarster bij het Laatste Oordeel. In de tweede lezing buigen we ons over de vele gedaanten waarin Jezus is afgebeeld, van ontroerende voorstellingen waarin de menselijkheid van Jezus wordt benadrukt tot voorstellingen waarin Jezus juist als een bovenmenselijk wezen wordt getoond.

De lezing sluit aan bij de tentoonstelling Het beeld van Jezus en Maria in de kunst het Museum Catharijneconvent te Utrecht (van 28 augustus 2004 tot en met 13 februari 2005).

Saskia Goddijn is kunsthistorica en geeft lessen aan diverse instellingen.

Fra Angelico, L' Annuciazione, 1438-45

Edvard Munch

dinsdag 26 oktober 2004

19.30 - 21.30 uur

€ 7,50

spreker drs. Francis van Dijk

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De betekenis van Edvard Munch (1863-1944) voor de kunst van de 20ste eeuw kan men niet genoeg benadrukken. Vele kunststromingen grijpen tot op de dag van vandaag op de kunst van de Noorse kunstenaar terug. Tijdens zijn verblijf in Duitsland en in Parijs had hij contact met de vertegenwoordigers van het symbolisme, maar zijn schildersstijl wordt als voorloper van het expressionisme beschouwd. De natuur van zijn vaderland speelt vanaf het begin een dominante rol in zijn werk. Daarin vindt hij de gevoelswereld van de mensen weerspiegeld. Volgens hem kwam 'een goed schilderij uit een bloedend hart'. Munch geeft elementaire emoties van het menszijn in tijdloze schilderijen weer. Zijn werken

*Edvard Munch,
Meisjes op de brug,
1926*

© Munch-museet, Oslo

hebben nog steeds een indringende werking op de toeschouwers. De sneeuwwitte noordelijke winternacht inspireert hem daarbij net zoveel als de in volle bloei staande boomgaard van zijn landgoed.

In de Kunsthalle in Emden worden van 2 oktober 2004 tot en met 16 januari

2005 ruim 60 olieverschilderijen getoond. Alle werken zijn ontstaan na zijn terugkeer uit Frankrijk en Duitsland in 1909. Vanaf die tijd werkte hij op zijn idyllisch landgoed Ekely bij Oslo.

Francis van Dijk is kunsthistorica. Zij is gespecialiseerd in 19de- en 20ste-eeuwse kunst.

Bloemen van verlangen

De bloem in de kunst

**woensdag 27 oktober en
3 november 2004**

19.30 - 21.30 uur

€ 15,00 / € 7,50 per keer

spreker drs. Carolien ten
Bruggencate

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Naar aanleiding van de tentoonstelling Bloemen van verlangen, die van 26 september 2004 tot en met 9 januari 2005 te zien is in het Fries Museum te Leeuwarden, houdt Kunst in Zicht twee lezingen over het thema van de bloem in de beeldende kunst en de toegepaste kunst.

Nog altijd geven we rode rozen aan iemand die ons dierbaar is en zijn we ons bewust van de symboliek van een witte lelie. Niet voor niets stimuleert de bloemenbranche ons met de leus: Zeg het met bloemen! Ook in de literatuur en de beeldende kunst werden bloemen opgevoerd als 'boodschappers' van gevoelens en levenswaarden, die uiteen konden lopen van alledaagse sentimenten, liefde, geloof en

moraal tot buitengewoon mystieke ideeën. Deze bloemensymboliek kent een heel lange traditie. De bloem is al sinds het ontstaan van de mens de symbolische drager van allerlei religieuze ideeën rond leven en dood. Ze staat echter ook voor welvaart, rijkdom en verlangen, of voor de wisseling van de seizoenen en de vergankelijkheid. In de beelden-

de kunst en de toegepaste kunst komen florale motieven veelvuldig voor. Talloos zijn de associaties die we hebben met dit onderwerp, maar de belangrijkste zijn: het verlangen naar het Paradijs, de vergankelijkheid, en het verlangen naar schoonheid.

Een uitputtend overzicht bieden van de iconografie van de bloem in de kunst is onmogelijk; wel gaan we in twee

avonden op zoek naar treffende voorbeelden van die drie hoofdthema's. Daarbij kijken we naar beeldende kunst en toegepaste kunst, van de Middeleeuwen tot aan de dag van vandaag.

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus, gespecialiseerd in de 19de- en 20ste-eeuwse kunst.

Sybren Teakeles, *Bouilloire en Komfoor*, Bolsward, 1769

Van Dannebrog tot CoBrA

Kunst en cultuur in en rond Kopenhagen

**donderdag 28 oktober,
4 en 11 november**

10.00-12.00 uur

€ 22,50 / 7,50 per keer

spreker drs. Saskia Goddijn

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Toen de Deense troepen van koning Valdemar II in 1219 tegen de heidenen in Estland streken en een nederlaag dreigde, daalde plots een rode vlag met een groot wit kruis uit de heldere hemel neer: de Deense vlag - Dannebrog - was geboren en de overwinning werd vanzelfsprekend behaald. Iedere Deen zal met trots vertellen dat de Deense vlag de oudste is van de wereld en er is geen volk dat met zoveel liefde en vreugde vlagt als het Deense volk - en dat bij iedere gelegenheid die men maar bedenken kan: de Denen vlaggen voor de nationale feestdagen, maar ook voor familiebezoek, de verjaardag van de kat en voor het mooie weer. Hoewel Denen graag 'gewoon doen' - er bestaat zelfs een ongeschreven wet voor, de 'Jan-telov' - zijn ze trots op hun land en wordt het cultu-

P.S. Krøyer, Interieur, de vrouw van de kunstenaar, 1889

rele verleden gekoesterd. Denemarken is dan ook rijk bedeed met zowel cultureels als kunsthistorische musea en instellingen.

In de eerste lezing besteden we aandacht aan de geschiedenis, kunst en cultuur van de hoofdstad van Denemarken, Kopenhagen ("Koopmanshaven"). In de tweede lezing staat de Deense schilderkunst van de tweede helft van de 19de eeuw centraal. In Kopenhagen bevindt zich namelijk de Hirschprunke Samling: een indrukwekkende collectie van werk gemaakt door leden van de kunstenaarskolonie van

Skagen: verstilde 'schilderingen van licht' van onder andere Anna Ancher en Peder Severin Krøyer. Tenslotte buigen we ons in de laatste lezing over de moderne Deense kunst en architectuur in en rond Kopenhagen, waarbij architectuur en collecties van de beroemde musea Louisiana en 'Arken' en de kunstenaarsgroep CoBrA zeker niet onbesproken zullen blijven.

Saskia Goddijn is kunsthistorica. Ze groeide op in Kopenhagen.

Rafaël in Rome

dinsdag 2 november

19.30 - 21.30 uur

€ 7,50

spreker dr. Jan de Jong

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Van 24 oktober 2004 tot 16 januari 2005 vindt in de National Gallery in Londen een tentoonstelling plaats rondom een schilderij van de grote Italiaanse schilder Rafaël, dat het museum onlangs heeft verworven. Er zijn vooral schilderijen te zien die Rafaël heeft

*Rafaël, Brand van de Borgo,
1514-1516*

gemaakt voordat hij in 1508 vertrok naar Rome en die als het ware vooruitlopen op zijn werk in de Eeuwige Stad, waar hij tot één van de grootste schilders aller tijden zou ontwikkelen.

In de lezing zal Jan de Jong Rafaëls werk in Rome bespreken en dus doorgaan vanaf het moment in Rafaëls carrière, waar de tentoonstelling in Londen ophoudt. Aan hand van de grote decoratieprojecten in het Vaticaanse Paleis – zoals de stanze van de pausen Julius II en Leo X – en enkele andere grote schilderopdrachten zal hij vooral ingaan op de vernieuwingen die Rafaël introduceerde op het gebied van de historieschilderkunst. Daarbij komen aspecten aan de orde als de verwerking van motieven uit de klassieke kunst en literatuur, de keuze en uitwerking van historische onderwerpen, de functie en de propagandistische inhoud van de schilderijen, en de enorme invloed op latere generaties kunstenaars binnen en buiten Italië.

Jan de Jong is universitair docent aan het Instituut voor Kunst- en Architectuurgeschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is gespecialiseerd in 16de-eeuwse Italiaanse kunst.

Carel Fabritius (1622-1654)

dinsdag 9 november

19.30-20.30 uur

€ 7,50

spreker drs. Ariane van Suchtelen

plaats

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Het Mauritshuis presenteert van 25 september 2004 tot en met 9 januari 2005 de eerste overzichtstentoonstelling van het werk van Carel Fabritius. In 1654 kwam abrupt een einde aan het leven van de jonge en geniale schilder Fabritius: hij was een van de slachtoffers van de grote ontploffing van het Delftse kruitmazijn. Hij genoot toen al grote faam als een van de beste kunstenaars van zijn tijd. Met zijn fenomenale en vlotte penseelvoering was hij Rembrandts meest begaafde leerling en zijn subtiele lichtweergave beïnvloedde de jonge Vermeer. Bij de ontploffing werd ook zijn atelier weggevaagd, waardoor slechts een klein aantal van zijn schilderijen bewaard is gebleven. Hierdoor heeft hij ons slechts een klein, maar wel veelzijdig oeuvre nagelaten. De buitenge-

Er zal uitgebreid aandacht worden besteed aan Fabritius' techniek en zijn originele schilderkunstige vondsten.

Ariane van Suchtelen is conservator in het Koninklijk Kabinet voor Schilderijen Het Mauritshuis te Den Haag.

Carel Fabritius, De schildwacht, ca. 1654

© Mauritshuis, Den Haag

wone kwaliteit ervan maakt Fabritius tot één van de ware 'groten' van de Hollandse 17de-eeuwse schilderkunst. Als Fabritius een langer leven was gegund, zou zijn roem vandaag de dag misschien wel even groot zijn geweest als die van zijn leermeester Rembrandt of zijn stadsgenoot Vermeer.

Mede dankzij enkele recente ontdekkingen kennen we tegenwoordig ongeveer 15 schilderijen van Fabritius. Op de tentoonstelling zullen deze voor het eerst allemaal bij elkaar worden gebracht.

Lille en De Borinage

Vertrek vrijdag

12 november

7.00 uur Groningen,

Hoofdstation

7.15 uur Haren, Motel

terugkeer zondag

14 november

21.00 uur Groningen

kosten € 265 (inclusief

vervoer per luxe tou-

ringcar, 2 overnachtingen met ontbijt, kunst-

historische begeleiding, entrees; exclusief annu-

lerings-, reis- en bagage-

verzekering, maaltijden)

opgave uitsluitend bij

Kunst in Zicht,

tel 050-3188651

Lille, de vierde grootste stad van Frankrijk, is in 2004 samen met Genua culturele hoofdstad van Europa. Tegen het oude centrum met kleine winkelstraatjes ligt het door de Nederlandse architect Rem Koolhaas ontworpen hypermoderne complex Euralille, met treinstations en een reusachtig winkelcentrum. Lille telt een aantal musea. Het Palais des Beaux Arts is na het Louvre in Parijs het grootste en belangrijkste museum van Frankrijk. De vaste collectie bevat onder meer werken van Van Gogh, Rubens en Monet. Het Musée d'Art Moderne is sinds 1983 gewijd aan moderne en hedendaagse kunst. De vaste collectie omvat werken van grote meesters uit de 20ste eeuw en van hedendaagse kunstenaars. Bij het museum ligt een prachtig beeldenpark. In november wordt er een expositie gehouden over de wisselwerking tussen Mexicaanse en Amerikaanse en Europese kunstenaars, met werken van onder meer Diego Rivera, Frida Kahloo, Mondriaan en Pollock.

In Hornu bij Mons/Bergen brengen we een bezoek aan het Musee des Arts Contemporains (Museum voor Hedendaagse Kunst, kortweg ook wel MAC's). Dat bevindt zich sinds september 2002 op het voormalige mijncomplex van Le Grand-Hornu, een van de mooiste

voorbeelden van industriële archeologie in Noord-Europa. De neoklassieke architectuur verwijst naar de utopie van het ideale arbeidersparadijs. Het urbanistische project bestaat uit een steenkolenmijn, een arbeiderswoonwijk, en een verblijfplaats voor de beheerders. In de kantoren van de oude kolenmijn heeft de Belgische architect Pierre Hebbelinck een museum voor moderne kunst ontworpen. In de collectie van het MAC's bevinden zich inmiddels werken van onder meer Christian Boltansky, Thierry Cordier, Rineke Dijkstra, Luciano Fabro, Rene Magritte, Panamarenko, Andres Serrano, en Sol Lewitt. Wanneer wij het MAC's bezoeken, is er een tentoonstelling te zien van de Indiase kunstenaar Anish Kapoor, bekend van zijn prachtige kleurige sculpturen. De aanpak van deze kunstenaar komt overeen met het stichtingsconcept van het museum: Kapoor zal zelden een kunstwerk maken zonder te denken aan de plek waar het wordt geëxposeerd. Ook voor deze gelegenheid zullen beelden speciaal worden gemaakt.

Op de heenweg doen we Stichting De Pont in Tilburg aan. De Pont is vernoemd naar de jurist en zakenman mr J. H. de Pont (1915-1987) uit wiens nalatenschap in 1988 een stichting ter stimulering van hedendaagse kunst kon worden opgericht. De Pont is gevestigd in een voormalige wolspinnerij die door Benthem Crouwel Architecten is verbouwd. De monumentale lichte hal en de intieme wolkokken vormen een prachtige omgeving waarin kunst optimaal tot haar recht kan komen. De collectie omvat werken van zowel jonge als oudere kunstenaars, uit Europa en Amerika. In november is er een overzichtstentoonstelling van de Belgische kunstenaar Raoul De Keyser (1930) te zien. Tevens is er in de projectzaal het videowerk The Hall of Whispers van Bill Viola (1951) te bekijken.

Rijkdom van weleer

Borgen in Groningen

woensdag 17 november

19.30 - 21.30 uur

€ 7,50

spreker drs. Ronald van Immerseel

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Ronald van Immerseel doet voor de Stichting Landschapsbeheer Groningen in het kader van het project Verborgene Terreinen cultuurhistorisch onderzoek naar borgterreinen van geheel of deels verdwenen borgen. De bedoeling is om de bestaande contouren van borgterreinen en hun relatie met het landschap zichtbaar te maken en zichtbaar te houden. Van de eens vele honderden borgen in Groningen zijn er slechts een handjevol bewaard gebleven.

In de lezing zal Van Immerseel ingaan op het hoe en waarom van het vervagen van de structuren van borgterreinen in het landschap. Wie goed kijkt en de geschiedenis kent, kan veel ontdekken, want veelal zijn de eeuwenoude structuren (wegen, grachten, singels, terreinverhogingen) van verdwenen borgen nog als watermerk herkenbaar in het landschap. Van Immerseel heeft onder andere studies gemaakt van de borgterreinen van Tammingahuizen, Alma, Nittersum, Eelsum, Holwinde, Dijksterhuis en Harsensbos.

Ronald van Immerseel heeft geschiedenis gestudeerd in Utrecht en is sinds 1995 als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Stichting tot behoud van particuliere Historische Buitenplaatsen. Hij publiceert frequent over historische buitenplaatsen en hun tuinen en parken.

Borg Nittersum te Stedum

Kunsthalle Emden: Edvard Munch en eigen collectie

zaterdag 20 november

vertrek 9.00 uur Groningen,
Hoofdstation NS

9.15 uur Haren, Motel

aankomst 18.00 uur

begeleiding medewerker van het
museum

kosten € 50,00 (inclusief vervoer
per luxe touringcar, begeleiding,
entrees)

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In aansluiting op de lezing (zie p. 9) gaat Kunst in Zicht naar de unieke tentoonstelling van 63 schilderijen van de Noorse kunstenaar Edvard Munch. De meeste werken van hem zijn in Noorwegen bewaard. Met recht noemt het museum in Emden de tentoonstelling één van de hoogtepunten van het programma.

Alle werken zijn ontstaan na zijn terugkeer uit Frankrijk en Duitsland in 1909. Hij hield op met buitenlandse reizen en vestigde zich in zijn geboorteland. Hij was 46 jaar oud en had al roem verworven in Duitsland en Scandinavië. Van de winst van de tentoonstellingen en de verkoop van zijn prenten kocht hij het idyllische landgoed Ekely bij Oslo. In deze schilderijen staan de figuren los en vrij. Het landschap vormt één geheel met de figuren. Ze zijn als het ware een ode aan het schilderen en de Noorse natuur.

Edvard Munch, Appelboom in de tuin, 1932-42

© Munch-museet, Oslo

Naast de werken van Munch krijgt u een rondleiding door de eigen collectie van het museum. De aandacht zal daarbij vooral uitgaan naar het Duitse Expressionisme bijeengebracht door Henri Nannen.

Nicolaas en Alexandra

Het laatste tsarenpaar

dinsdag 23 november

19.30 - 21.30 uur

€ 7,50

spreker ir. Lika Smirnova

plaats

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Sinds 28 februari van dit jaar is Amsterdam een bijzonder museum rijker. Op die dag opende de eerste aanzet voor de dependance van de Hermitage in Sint Petersburg haar deuren.

Tot 2007, wanneer de verbouwing van het Gebouw Neerlandia gereed zal zijn en een museumoppervlakte van 4000 m² beschikbaar zal zijn, worden twee maal per jaar thema-tentoonstellingen georganiseerd. Na Het Griekse Goud wordt van 18 september 2004 tot en met 13 februari 2005 aandacht besteed aan het laatste Russische tsarenpaar, Nicolaas en Alexandra. Zelden is een persoonlijk verhaal zo verweven geweest met de loop van de mondiale geschiedenis als dat van de laatste tsarenfamilie van Rusland. De tentoonstelling presenteert het leven van het laatste tsarenpaar, Nicolaas II (1868-1918) en Alexandra (1872-1918) en van hun vijf kinderen Olga, Tatiana, Maria, Anastasia en de Tsarevitsj Alexej.

Laurits Tuxen; Huwelijk van keizer Nicolaas II en keizerin Alexandra Fjodorovna (detail) 1895

© Staatsmuseum Hermitage Sint Petersburg

Op 6 mei 1868 wordt Nicolaas geboren als eerste zoon van Alexander III en de Deense prinses Dagmar. Na een ongecompliceerde jeugd en een grote staat van dienst bij het Russische leger trouwt hij in 1894 met Alix van Hessen, een kleindochter van de Engelse koningin Victoria. Alix heet vanaf dan Alexandra Fjodornova.

In 1896 wordt Nicolaas in de Maria Hemelvaart-kathedraal in Moskou gekroond. Een indrukwekkende plechtigheid. Op de tentoonstelling zijn o.a. de miniatuur-regalia (vervaardigd door Fabergé) te zien. In tegenstelling tot zijn vader was Nicolaas een zwak leider. Hij bemoeide zich slechts weinig met de nationale politiek. Een fatale opstelling, zou later blijken. In 1905 geeft hij goedkeuring aan een grondwet, waarbij een kabinet en een parlement wordt ingesteld. Pas in 1915 zal hij zijn absolute macht definitief opgeven. In 1914 raakt Rusland in oorlog met Duitsland. Aan het eind van 1916 raken de politieke ontwikkelingen in Rusland in een stroomversnelling. De talloze oorlogsslachtoffers, de moord op Raspoetin en de moeizame verhouding tussen de tsaar en de Doema maken de positie van Nicolaas onhoudbaar. Op 2 maart 1917 treedt hij af. Het einde van de tsarenfamilie is bekend: als symbool van het oude Rusland worden zij op 17 juli 1918 door de Bolsjewieken in Jekaterinenburg vermoord.

Lika A. Smirnova is geboren in Moermansk en woont momenteel in Nederland. Zij begeleidt groepen en delegaties, en organiseert cultuurreizen naar Rusland.

Zoeken naar nieuwe uitdrukkingvormen

Art Nouveau in Europa

woensdag 24 november, 1 en 8 december

19.30 – 21.30 uur

€ 22,50 / € 7,50 per keer

spreker drs. Carolien ten Bruggencate

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Tijdens het laatste kwart van de 19de eeuw wordt, als reactie tegen de verstarring in de kunsten, niet alleen het impressionisme geboren, maar ontstaat er een brede internationale beweging van jonge kunstenaars die zoeken naar nieuwe uitdrukkingvormen. Op de ontstane kunststroming zijn vele namen van toepassing: 'modern style', 'Liberty-style', 'Secessionstil' en 'slaolie-stijl', om er enkele te noemen. De bekendste zijn echter 'Art Nouveau' (genoemd naar de kunsthandel L'art nouveau die vanaf 1895 in Parijs 'nieuwe kunst' verkoopt) en 'Jugendstil' (naar het tijdschrift Die Jugend dat vanaf 1896 in München verschijnt).

Kunstenaars en ontwerpers willen iets totaal nieuws maken. Zij zijn zich ervan bewust dat nieuw aangeboden materialen als staal en glas nieuwe kansen bieden, en dat de vanouds bekende materialen ook op een andere manier kunnen worden gebruikt. Zo ontstaat er een golf van artistieke experimenten in

heel Europa. In Frankrijk en België overheerst de florale, lineaire stijl, terwijl in Duitsland en Oostenrijk een abstracte, geometrische vormtotaal domineert. In welke vorm dan ook, men wil komen tot een eenheidsstijl voor alle kunsten. Er moet eenheid gebracht worden in de vormgeving van zowel gebouwen als hun inrichting.

In drie avonden reizen we langs de belangrijkste centra van de Art Nouveau/Jugendstil: Brussel (Victor Horta), Parijs (Hector Guimard), Glasgow (Arts and Crafts, Charles Rennie Mackintosh), Wenen (Wiener Secession, Wiener Werkstätte).

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus, gespecialiseerd in de 19de- en 20ste-eeuwse kunst.

Victor Horta, Trappenhuis in zijn woonhuis te Brussel, 1898

Vikingen, helden en designers

Scandinavische middag

zaterdag 27 november

14.00 - 18.00 uur

€ 17,50 (inclusief koffie, thee en godbiter)

sprekers drs. Saskia Goddijn, drs. Adriaan van Hoeven en dr. Tette Hofstra

plaats (let op: anders dan gebruikelijk) Menno-zaal, Doopsgezinde kerk, Oude Boteringestraat 33

opgave Athena's Boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Het vuur van de vikingen

Van de 8e tot in de 11e eeuw had West-Europa veel hinder van meestal tijdelijke aanwezigheid van Scandinaviërs, ook wel Noormannen of Vikingen genoemd. Hun gedrag kenmerkte zich o. a. door plundering, verwoesting en doodslag. Aan de orde komen - behalve die destructieve activiteiten - niet alleen de toenmalige West-Europese kijk op de Noormannen en de vermoedelijke achtergronden van de Vikingtochten, maar ook het organisatietalent van sommige Scandinaviërs en constructieve activiteiten in Scandinavië zelf.

Het Centraal Museum in Utrecht organiseert van 20 november tot 10 april 2005 een tentoonstelling over *Het vuur van de Vikingen – Scandinaviërs in het stroomgebied van Rijn, Maas en Schelde*.

Tette Hofstra is bijzonder hoogleraar Oudgermaanse taal- en letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Finse kunst en de Kalevala

Het Finse epos Kalevala (1835, 1849) is ontstaan in een tijd dat de vraag naar nationale identiteit overal in Europa steeds sterker ging klinken. In Finland was het epos een antwoord op die vraag: het eigene van de Finse cultuur was daarin onder woorden gebracht, meende men. Geen wonder dat de kunstenaars die in diezelfde eeuw echt Finse

kunst wilden schepen graag gebruik maakten van de verhalen uit het epos. Wanneer, waarom en hoe ze dat precies deden, of juist niet deden, is niet toevallig, maar hangt samen met de toenmalige politieke en culturele ontwikkelingen in Finland en Europa

Adriaan van der Hoeven is universitair docent Fins aan de Rijksuniversiteit Groningen

Modern, functioneel en chic: Danish Design

De Denen noemen veel voorwerpen die het stempel Danish Design dragen, 'brugskunst' (gebruikskunst). Wellicht is dat ook één van de meest kenmerkende aspecten van Danish Design: kunst waarbij bruikbaarheid voorop staat. Vorm voegt zich naar functie. Deze regel was het motto van de Deense architect Kaare Klint. Klint streefde naar eenheid tussen architectuur en interieur-inrichting om iets te bereiken dat hij 'the living life' noemde en was van mening dat design zich moet voegen naar functie en dat styling gebruikt moet worden teneinde de bruikbaarheid te vergroten. De Deense designer Arne Jacobsen, leerling van Kaare Klint (bekend van zijn stoelontwerpen zoals de Zwaan en het Ei), wijst ons er echter op dat schoonheid daarbij geen vanzelfsprekendheid is en dat er bij design nog een ander probleem c.q. doelstelling om de hoek (van de kamer) komt kijken. Arne Jacobsen: Al heel lang zeggen mensen dat een voorwerp mooi is als het maar praktisch en functioneel is. Ik geloof daar niet in: schoonheid komt niet automatisch.' Of zoals de Deense ontwerper Poul Henningsen (bekend van de PH lamp) zei: 'Het kost geen geld om een huis correct te verlichten, maar het vereist wél cultuur'. In deze korte lezing krijgen we inzicht in het streven van diverse Deense Designers en hun oplossingen voor ontwerpkundige probleemstellingen.

Saskia Goddijn is kunsthistorica en groeide op in Kopenhagen

De magie van het dagelijks leven

dinsdag 30 november

19.30 - 21.30 uur

€ 7,50

spreker drs. Miranda van Gelderen

plaats

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De voorstellingen van de genreschilderkunst, wekken de indruk alsof het dagelijks leven van de 17de-eeuwse mens, direct ter plekke, naar een bestaande situatie is geschilderd, zoals de impressionisten hun schilderijen *en plein air* vervaardigden. Maar geven deze schilderijen werkelijk een realistische weergave van het alledaagse leven in de Gouden Eeuw, zoals ze zich op het eerste gezicht aan ons voordoen, of is dat schijn? Bekend zijn taferelen als dorpskerken, keuken- en huiskamerinterieurs, feestvierende gezelschappen, stilleven en strandgezichten. Holland vormde op deze onderwerpskeuze in de schilderkunst een uitzondering. Nergens anders in Europa komen we dat in die tijd tegen. In de noordelijke Nederlanden ontstond een nieuw publiek van kopers: de goeude burgers en een vrije kunstmarkt, waarin de wet van vraag en aanbod gold. De kunstenaars hielden sterk rekening met de gewenste onderwerpen van de kopende burgers: 'scenes uit het dagelijks leven', waarmee men zich goed kon identificeren. In de jaren zestig van de 20ste eeuw,

kwam men tot een andere interpretatie van deze schilderijen en kende er een nieuwe betekenislaag aan toe. Het alledaagse in deze schilderkunst zou symbool staan voor specifieke betekenissen (het zogenoemde schijnrealisme). Echter goede definities ontbreken en het gevaar voor 'overinterpretatie' dreigt. Bekend is dat de genreschilderkunst didactische intenties voor het 'gewone volk' had. Aan bod komen onder meer F. Hals, G. van Honthorst, P. de Hoogh, J. Vermeer, J. Steen, W. Kalf, J. Miense Molenaer en H. Terbrugghen.

De lezing sluit aan bij de tentoonstelling: *De Magie van het alledaagse leven* in het Museum Boijmans-Van Beuningen te Rotterdam (van 23 oktober tot en met 9 januari 2005).

Miranda van Gelderen is kunsthistorica en gespecialiseerd in 17de eeuwse kunst. Zij doceert aan diverse culturele instellingen.

Adriaen Brouwer, *De bittere drank*,
© Städtisches Kunstinstitut Frankfurt

Museum Belvédère Oranjewoud

zaterdag 11 december

vertrek

9.00 uur Groningen,
Hoofdstation NS

9.15 uur Haren, Motel

aankomst 18.00 uur

begeleiding

kosten € 45,00 (inclusief vervoer
per luxe touringcar, begeleiding,
entrees, lunch)

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De jarenlange zoektocht van de Friese galeriehouder Thom Mercuru naar een goede locatie voor een museum voor moderne kunst leidt in het najaar van 2004 tot de opening van Museum Belvédère op het landgoed Oranjewoud. Dat gebied ligt even ten zuiden van Heerenveen en behoorde 300 jaar geleden toe aan de Friese tak van de Oranjes. Onderzoek en nader overleg leidden tot het idee om het nieuwe museum te plaatsen aan de noordrand van het landgoed en het via het zichtkanaal ('Grand Canal') te laten aansluiten op de centrale as van de buitenplaats.

De herinrichting van het landgoed en het museum vormen een unieke combinatie, waarin oud en nieuw, natuur en cultuur op een bijzondere wijze samengaan. Het museumpark is onder handen genomen door Michael van Gessel, landschapsarchitect te Amsterdam. De deels verdwenen barokke tuinaanleg van het park is in oude glorie hersteld, waarbij werd uitgegaan van het 17de-eeuwse ontwerp van de Franse tuinarchitect Daniël Marot.

Het museum zelf, een langgerekt gebouw van 120 meter lang en 12 meter breed, is ontworpen door Eerde Schippers te Drachten. Het biedt onderdak aan belangrijke 20ste-eeuwse en hedendaagse Friese kunstenaars, in samenhang met nationale en internationale geestverwanten. De werken, onder meer van bekende Friese schilders als Gerrit Benner, Boele Bregman en Sjoerd de Vries, waren tot voor kort niet in het openbaar te zien.

Kunst in Zicht organiseert speciaal voor haar donateurs een dagexcursie naar dit unieke museumpark. Voordat we naar Oranjewoud gaan, brengen we een bezoek aan de tentoonstelling over de geschiedenis van het landgoed in Museum Willem van Haren te Heerenveen.

Organisatie

Doelstelling

De Stichting Kunst in Zicht legt zich toe op het verbreiden van kennis over beeldende kunst, architectuur en archeologie om de ontwikkeling van belangstelling voor kunst bij zoveel mogelijk mensen aan te moedigen. Daartoe organiseert Kunst in Zicht lezingen, wandelingen en excursies, waarin zowel historische als actuele onderwerpen op het gebied van beeldende kunst, architectuur en archeologie aan de orde komen en aandacht wordt besteed aan lopende tentoonstellingen.

Alle lezingen, wandelingen en excursies worden verzorgd door deskundige docenten, voor het merendeel kunsthistorici, historici en archeologen. De lezingen worden geïllustreerd met dia's.

Inschrijving

Inschrijving voor lezingen, stadswandelingen en excursies kan op drie manieren geschieden:

-schriftelijk

via het inschrijfformulier: in het programmaboekje of op de website www.kunstinzicht.org en storting van het verschuldigde bedrag onder vermelding van het volgnummer van het programmaonderdeel op gironummer 4970581 ten name van de Stichting Kunst in Zicht, Groningen.

-telefonisch via 050 - 318 86 51
rechtstreeks: dinsdag van 10.00 - 13.00 uur
buiten kantooruren: via het antwoordapparaat
Voor betalingswijze zie boven.

-contante betaling (*alleen lezingen en wandelingen*) bij Athena's Boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42 in Groningen (niet telefonisch).

Bij een reeks lezingen is het ook mogelijk om slechts één of twee avonden bij te wonen, in plaats van het totale aantal bijeenkomsten.

Voorwaarden

Wanneer een programmaonderdeel door omstandigheden niet kan doorgaan, krijgen de deelnemers hiervan bericht in de week voor de geplande aanvangsdatum. Het reeds betaalde bedrag wordt uiteraard teruggestort. Afzeggen door deelnemers kan tot 21 dagen voor aanvang van het programmaonderdeel. Het reeds betaalde geld wordt terugbetaald onder aftrek van 30% administratiekosten. Nadien is geen restitutie meer mogelijk.

Voordelen van het donateurschap

De donateurs van de Stichting Kunst in Zicht hebben een streepje voor. Ieder jaar wordt er speciaal voor de donateurs een activiteit georganiseerd. Daarnaast ontvangen zij automatisch halfjaarlijks het programmaboekje met complete overzicht en eventuele aanvullende informatie over de activiteiten van Kunst in Zicht. Voorts krijgen donateurs korting op de prijzen van lezingen, stadswandelingen en excursies.

Voor minimaal € 12,50 per jaar (1 januari - 31 december) steunt u de activiteiten van Kunst in Zicht. Voor (echt)paren geldt een minimumtarief van € 20,00 per jaar. U kunt zich opgeven door het aanmeldingsformulier achter in het boekje in te sturen.

Voor informatie kunt u zich richten tot Pia Folkers, tel 050 - 318 86 51 (dinsdag 10.00-13.00 uur rechtstreeks/buiten deze uren via het antwoordapparaat; u wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld).

Lezingen en excursies op bestelling

Kunst in Zicht 'verkoop' lezingen, wandelingen en excursies. Momenteel bemiddelt Kunst in Zicht al voor vele instellingen in Noord-Nederland. In het docentenbestand van Kunst in Zicht zijn meer dan 100 docenten opgenomen. Zij zijn gespecialiseerd op zeer diverse terreinen. Dat betekent dat het aantal onderwerpen, dat aangeboden kan worden, vrijwel onbeperkt is. Behalve lezingen, wandelingen en excursies kunnen cursussen van iedere gewenste lengte, over ieder gewenst onderwerp, op maat worden afgeleverd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Carolien ten Bruggencate of Anna Keller, tel 050 - 318 86 51 (dinsdag 10.00-13.00 uur rechtstreeks/buiten deze uren via het antwoordapparaat; u wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld).

Inschrijfformulier

heer/mevr.:

straat:

postcode en woonplaats:

telefoon:

bank/gironummer:

- Stuur dit formulier naar Stichting Kunst in Zicht, Postbus 1181, 9701 BD Groningen.
- Maak tegelijkertijd het verschuldigde bedrag vermeerderd met € 1,50 administratiekosten over op giro 4970581 t.n.v. Stichting Kunst in Zicht, Groningen.
- U bent ingeschreven voor een lezing, cursus, wandeling of excursie zodra wij uw inschrijfformulier en uw betaling hebben ontvangen. U krijgt het inschrijfbewijs dan toegestuurd.

	Normaal	Donateur	Jongere	Totaal	Instapplaats
1 Groningen uit haar harnas x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
2 Bonifatius (kaarten uitsluitend via kassa Stadsschouwburg)				
3 Oosterparkwijk x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
4 Villabuurt x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
5 De dans als muze kaarten (uitsluitend via kassa Stadsschouwburg)					
6 Maria x € 15,00 x € 13,60 x € 10,00	
7 Edvard Munch x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
8 Bloemen van verlangen x € 15,00 x € 13,60 x € 10,00	
9 Kopenhagen x € 22,50 x € 20,40 x € 15,00	
10 Rafaël in Rome x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
11 Carel Fabritius x € 22,50 x € 20,40 x € 15,00	
12 Lille toeslag eenpersoonskamer x € 265,00 ...x € 40,00 x € 235,00 x € 235,00	
13 Borgen x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
14 Emden Edvard Munch x € 50,00 x € 45,00 x € 45,00	
15 Nicholaas en Alexandra x € 7,50 x € 6,80 x € 5,00	
16 Art Nouveau x € 22,50 x € 20,40 x € 15,00	
17 Scandinavië x € 17,50 x € 15,00 x € 12,50	
18 Magie van het alledaagse leven x € 7,50x € 6,80 x € 5,00	
19 Donateursexcursie x € 45,00			
Administratiekosten				€ 1,50	
Totaal				€.....	

Word nu donateur

Voor minimaal € 12,50 / (echt)paren € 20,00 per jaar steunt u de veelheid aan activiteiten van de Stichting Kunst in Zicht.

Bij uw aanmelding ontvangt u een waardebon voor een lezing naar keuze.

Bovendien krijgt u als donateur **korting** op lezingen, wandelingen en excursies en ontvangt u tweemaal per jaar ons programmaboekje. Het donateursjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Na ontvangst van onderstaande aanmeldingsstrook wordt u een acceptgiro toegestuurd.

Ja, ik word donateur

heer/mevrouw

adres

postcode / plaats

telefoon

datum opgave